

Budjetin loppusumma 57 miljardia euroa - valtiovarainministeri Lintilä: "Nyt pitäisi painaa investoinneissa turbonappia!"

Summa on noin 1,5 miljardia euroa enemmän kuin tämän vuoden varsinaisessa talousarviossa.

Politiikka 14:01

Kunnat ja VM:n ehdotus vuoden 2020 valtion talousarvioksi

Minna Punakallio, pääekonomisti

Kuntaliitto
Kommunförbundet

Lähde: Valtiovarainministeriö tiedote 14.8.2019 ja talousarvioesitys 16.8.2019

VM-riihen päätökset pähkinänkuoressa

- Budjetin talouspohja kehittyi vaimeasti
- Budjettiesityksen loppusumma on 57,0 miljardia euroa
  - Menoja noin 1,5 mrd. enemmän kuin 2019 varsinaisessa talousarviossa
  - Valtion tuloja 54,8 mrd. euroa, verojen kasvuksi arvioidaan 2,4 %
    - Tuloveroennusteet sisältävät poikkeuksellisen paljon epävarmuutta
  - Esitys on noin 2,3 mrd. euroa alijäämäinen
- Valtionvelka nousee arviolta 109 mrd. euroon vuonna 2020
- Hallitusohjelman mukaiset pysyvät toimet lisäävät valtion menoja nettomääräisesti noin 1,3 miljardilla eurolla vuonna 2020.
  - Hallitusohjelman tulevaisuusinvestoinnit ajoittuvat hallituskauden loppuvuosille
- Ansiotuloverotusta kevennetään 200 milj. eurolla
- Verojen kiristykset kohdistuvat hyödykeverotukseen (tupakka, virvoitusjuomat, liikennepolttoaineet) ja muuhun tuloverotukseen (asuntolainojen korkovähennyksen asteittainen poistaminen, kotitalousvähennyksen pienentäminen ja solidaarisuusveron voimassaolon jatkaminen)

Uudistus 2020: Verotulomenetysten kompensatiot erotetaan peruspalvelujen valtionosuudesta

- Vuoden 2020 talousarviossa kunnille maksettavat verotulomenetysten kompensatiot vuodesta 2010 lähtien (keltainen ja oranssi palkki) siirretään peruspalvelujen valtionosuusmomentilta omalle momentilleen
- Syy: Verokompensaatioiden määrä on kasvanut viime vuosina merkittävän suureksi summaksi. Valtionosuusjärjestelmän ymmärrettävyys lisääntyy, kun valtion veropäätöksistä aiheutuvat kompensatiot eriytetään varsinaisesta valtionosuusrahoituksesta.

Kuntien valtionosuudet 2000-2019, mrd. €

Poimintoja kuntien valtionosuus- linjauksista

- Peruspalvelujen valtionosuus kasvaa noin 1,1 mrd. euroa
  - Linjaukset teknisen julkisen talouden suunnitelman ja hallitusohjelman mukaisia
- Valtion veropäätöksistä kunnille aiheutuvat menetykset kompensoidaan
- Kunnat saavat uusiin tehtäviin ja velvoitteisiin täysimääräisen valtionosuuden
  - Vaikutuslaskelmat olennaisia
- Kustannustenjaon tarkistus (2017 perusteella) +102 milj. euroa
- Peruspalvelujen valtionosuuden indeksikorotus on 2,7 prosenttia ja siitä aiheutuva valtionosuuden lisäys 187 milj. euroa.
- Digitalisaation kannustinjärjestelmään kohdistettava määräraha nousee 30 milj. eurosta 40 milj. euroon
- Harkinnanvarainen valtionosuus yhä 10 milj. euroa
- Juha Sipilän säästölait (alueellisen erikoissairaanhoidon järjestäminen ja omais- ja perhehoidon kehittäminen) leikkaavat kunnilta 33 milj. euroa

Budjettiesityksestä 2020 poimittua

- Subjektivista varhaiskasvatusoikeutta laajennetaan (+7,1 milj. euroa) ja pienennetään varhaiskasvatuksen ryhmäkokoja (+6,7 milj. euroa).
- Vaasan keskussairaala muutetaan laajan päivystyksen sairaalaksi (+1 mij. euroa)
- Ammattikorkeakoulujen perusrahoitus +5 miljoonaa euroa
- Julkiseen henkilöliikenteeseen tasokorotus +20 miljoonaa euroa, joka on tarkoitettu ilmastoperusteisiin toimenpiteisiin.

Muuta

- Perusturvaa ehdotetaan korotettavaksi 20 eurolla kuukaudessa, ja pienimpiä eläkkeitä korotetaan.
- Teiden, rautateiden ja vesiväylien kunnossapitoon ehdotetaan lisättäväksi 300 miljoonaa euroa. Yksityisteiden avustustaso ehdotetaan turvattavaksi hallituskaudeksi. Lisäksi esitetään julkiseen henkilöliikenteeseen 20 miljoonan tasokorotusta, joka on tarkoitettu ilmastoperusteisiin toimenpiteisiin.
- TE-palveluihin ehdotetaan noin 15 miljoonan euron lisämäärärahaa
- Palkkatuen käytön lisäämiseksi yrityksissä ehdotetaan julkisiin työvoimapalveluihin 10 miljoonan euron lisäystä.
- Avainhenkilölaki pysyväksi
- Työ- ja elinkeinoministeriön asettamilta työllisyystyöryhmiltä odotetaan ensimmäisiä ehdotuksia työllisyyttä parantaviksi toimiksi syyskuun alkuun mennessä. Hallitus arvioi kokonaisuutta budjettiriihessä.